

جستارهایی در باب طراحی باغ مورد هنر پارسی

تألیف

مهناز رضایی

سید محمدرضا نصیر سلامی

www.ketab.ir

انتشارات طحان

ناشر تخصصی معماری و شهرسازی

سرشناسه	:	رضایی، مهناز، ۱۳۶۹ -
عنوان و نام پدیدآور	:	جستارهایی در باب طراحی باغ موزه هنر پارسی / تألیف مهناز رضایی، سیدمحمد رضا نصیر سلامی.
مشخصات نشر	:	تهران : طحان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۹۶ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	:	978-600-7581-25-4
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
موضوع	:	معماری موزه -- ایران
موضوع	:	باغبازی -- ایران
موضوع	:	باغ‌های ایرانی
موضوع	:	باغ‌های تاریخی -- ایران
موضوع	:	موزه‌ها -- ایران
موضوع	:	معماری پایدار
شناسه افزوده	:	نصیر سلامی، سیدمحمد رضا، ۱۳۱۹ -
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۴ ج ۵/۶ NA۶۶۹۰
	:	(۱۳DSR)
رده بندی دیویی	:	۶۰۰.۹۵۵/۷۲۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۱۷۴۴۰۷

جستارهایی در باب طراحی باغ موزه هنر پارسی

تألیف: مهناز رضایی-سیدمحمد رضا نصیر سلامی

ناشر: طحان

مدیر تولید: ابوالفضل چلاغلو

چاپ: آرمانسا

لیتوگرافی: آرمانسا

صحافی: آرمانسا

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۸۱-۲۵-۴

قیمت: ۱۲۵۰۰ تومان

www.tahan-pub.com

tahan_publication@yahoo.com

تلفن مرکز بخش: ۶۶۴۰۳۱۹۱-۶۶۴۰۳۲۰۸-(۰۲۱)

تلفکس: ۰۲۱۶۶۹۶۷۰۵۹ همراهِ: ۰۹۱۲۱۹۸۵۶۱۷

فصل اول: سیر تکوین باغ و موزه در ایران

- بخش اول: سیر تحول باغ ایرانی در گذر زمان ۱۲
- بخش دوم: نگاهی گذرا به تاریخچه موزه و موزه داری در ایران ۲۰
- بخش سوم: مباحث بنیادی در مورد معماری سبز ۲۹

فصل دوم: نقش سنت در شکل‌گیری باغسازی و هنر سنتی

- بخش اول: بازتاب نقش چهارباغی در قالی‌های باغی در غرب ایران ۳۴
- بخش دوم: نقش بهشت در هنرهای سنتی ایران (زبان مشترک هنرهای ایرانی) ۴۰
- بخش سوم: نقش در باب استفاده کلیشه‌ای معماری سنتی ۴۳

فصل سوم: بررسی نمونه‌های موردی در راستای هنر باغسازی

- بخش اول: تحلیل نظام‌های «البدل» و «منایی» در باغ-موزه آب ۴۸
- بخش دوم: بررسی نمونه‌های موردی در ایران و جهان ۶۶
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری ۷۹

منابع

مقدمه نویسنده

هنر پارسی یکی از غنی‌ترین میراث‌های هنری در تاریخ جهان است و دربرگیرنده بسیاری از رشته‌ها از جمله معماری، بافندگی، نقاشی، سفالگری، موسیقی، خوشنویسی و فلزکاری می‌باشد. در حدود دهه ۱۳۹۰ هـ.ق تلفظ فرانسه موزه به زبان فارسی راه یافت. پیشینه آن به سفرهای ناصرالدین شاه قاجار به اروپا و دیدن موزه‌های آن دیار و تصمیم او به ایجاد نمونه مشابه آن در ارگ سلطنتی تهران باز می‌گردد. موزه موسسه‌ای است دائمی و بدون هدف مادی جهت گردآوری مجموعه‌ای از اشیاء به منظور تحقیق و بررسی و بهره‌وری که آن‌ها را در خود حفظ و نگاهداری کرده و درهای آن به روی همگان گشوده است و در خدمت جامعه و پیشرفت آن فعالیت می‌کند.

ایران از عصر امروز به دلیل کمبود وقت و درگیری‌های روزمره و پیشرفت تکنولوژی از هویت، فرهنگ و هنر اصل کشور خود جا مانده‌اند و حتی به سمت هنر بیگانه که از آن هیچ آگاهی نداشته و فقط تقلیدی، کورکورانه پیروی می‌کنند. در چنین روزگاری ضرورت طراحی فضایی که انسان بتواند در آن سانسازی را به دور از شهرنشینی به تفکر و اندیشه و حتی آموزش و خلق آثار هنری بپردازد، امری اجتناب‌ناپذیر است که سلامت روانی جامعه را به همراه دارد و در این راستا طراحی باغ به عنوان فضای عمرانی شهری با بار معنوی-فلسفی و هنری خویش و سازگار با طبیعت و اصول پایداری می‌تواند فضای مناسب و بسری مناسب جهت دستیابی به این آرمان باشد. طراحی باغ - موزه هنرپارسی می‌تواند از هنری گذشتگان را، برای آیندگان حفظ کرده و شیوه زندگی، آداب و رسوم و اخلاق و احوال فکری، مردم گذشته را با یکدیگر بسنجد، و به تعبیر دیگر آیین‌ها و فرهنگ‌ها و هنرهای گوناگون گذشته و باور، رسوم و سنت‌ها و نمایشگر میراث فرهنگی این سرزمین از زمان‌های دور تا عصر حاضر باشد که طی این چنین مجموعه‌ای با خلق فضایی یکپارچه و یگانه برای حضور مردم و ارتباط آن‌ها با مجموعه مفید واقع شود.

پیشگفتار

پرداختن به باغ بازتابی است از: بستگی دیرینه انسان با طبیعت سرسبز و هم نوایی با هستی لم یزلی. در طبیعت گرم و کم آب ایران، باغ هم تمثیلی از بهشت موعود آیین هاست و هم نشانی از تعلق آدمی به زیبایی های این جهانی. مفهوم معمارانه باغ، بازتاب حس مکان یا مکانیت است، چون باغ فضایی متعین به شمار می رود که تصویر کلی کیهان را در خود به قاب می گیرد. (اردلان و بختیار، ۱۳۷۹، ۶۸). کاربرد طرح چهار باغ و صور مدل وار، فقط گسترشی از تصویری کهن در کیهان شناسی ساکنان آسیای مرکزی بود. آفریده های کوچک اندازه ایرانیان باستان، چون قالی بهار نمای افسانه ای خسرو پرویز و ساختمان کوشک سان تخت طاقدیس واقع میان یک دشت بار، همچنین... ابفاگر تصور باغ و تعلق آدمی به طبیعت بود. (اردلان و بختیار، ۱۳۷۹، ۶۸). باغ ها به سه گونه طراحی می شوند (هندسی، منطری، ترکیبی) که در ایران بیشتر از گونه ی باغ های هندسی استفاده می شود، لذا "باغ ایرانی مجموعه ای هماهنگ و زیبا است که از آمیختگی عقلایی، فرح بخش و چشم نواز: آب و گیاه، مسیر، سایه و روشن، رنگ فضا و معماری بر پایه هندسه و... و... نام شکل می گیرد." (ابوالقاسمی، ۱۳۷۱، ۲۷). هدف از این کتاب بررسی سیر تحول باغ ایرانی در گذر زمان و بازتاب آن در طراحی باغ موزه هنر پارسی می باشد.